

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Govor slovenskega poslanca dr. Dominkuša.

(V štaj. dež. zboru 4. aprila 1876).

Pritožbe o naših slabih gospodarstvenih razmerah, o finančnih nesrečah; o neizmerno visokih davkih in družini javnih bremenih, — vse te pritožbe so v zadnjih letih užé jako navadne postale.

Vendar pa se merodajni krogi naših zastopništev, in ž njimi vlada na uboštvo in na prave potrebe prebivalcev naše dežele nikdar dovolj ne ozirajo. Kupčija, industrija, obrtništvo, in kmetijsko gospodarstvo, — vse to hira; rastejo in cvetijo povsodi le rubežni zaradi zaostalih davkov.

Jaz imam užé po svojem poklicu dovolj prilike, razmere naših deželanov spoznavati, in na podlogi svojih izkustev moram žalibog konstatirati, da, kolikor jaz pamtim, pomanjkanje denarja nikedar tako občutljivo bilo nij, nego dandenes. Za vsakdanje potrebe, in za od dne do dne narastujoče davke potrebujejo naši gospodarji več denarja, nego jim nosijo njihova posestva; in zategadelj je neizogubljivo, da se zadolže. Ljudje porabljajo na ta način svoj kapital, in ko bi tolicim ne pomagale hranilnice, videli bi dandenes polovico manjših posestnikov v eksekuciji.

Posojilnice na deželi dade kapital za 12 do 18 odstotkov oberestij, in sposojujejo velikanske svote, ako ravno dohodki zemljišč nikedar ne morejo omenjenih obrestij paralizirati, še menj pa preseči.

Veliko naših prej premožnih posestnikov tiči sedaj v kleščah neusmiljenih oderuhov.

Takim popolnem resničnim razmeram nasproti prouzročuje beseda našega finančnega ministra, ko smo pred kratkim časom brali,

v istini čudni utis, namreč beseda, da se državni davki točno plačujejo in da veselo znamenje, kako urno se bode vse k dobrem obrnilo.

Gospod minister gotovo ne vè, ali neče vedeti, da se v zadnjem času terjajo davki s tako nezaslišano silo, in ne samo zaostali in zastareli davki, nego tudi težoki, proti zapadujoči, in vse to v okrajih, katere je v zadnjih letih toliko nesreč zadelo, da je bilo treba stopiti javno pred milosrčnost vseh domačinov in tujcev, ter se je nabiralo za uboge naše sodeželane.

To pa nikakor nij posamezni slučaj, da so vzeli ubozemu kmetu potrebno živino, da celo zadnjo kravico iz hleva, ter jo prodali zaradi zaostalih davkov, in kupna svota je komaj stroške te eksekucije pokrila.

Tako ravnanje je po vsem nepostavno; a krivda ne pripada davkarskim uradnikom, tudi ne deželnim oblastnikom, — ker iz sredine našega cesarstva izvirajo take neusmiljene terjatve, kojim na drug način manjši uradi ne morejo ustreči.

Tako brezobzirno terjanje pak v sedanjih razmerah stori hišo in zemljišče malega posestnika težče, velikansko breme davkov popolnem neprenesljivo.

Veliko je ležeče na načinu terjevanja davkov, in na času, kedaj se isto vrši. Po žetvi in branji, ko je kmetič svoje pridelke bodisi pospravil ali prodal, ko ima denar ali vsaj nekaj, za kar se dobi denar, tedaj bode navadno poterjanje doseglo svoj namen; do katerega v družini časih najboljstrega in najbrezobzirnejša rubežen dospeti ne more.

Gotovo je to skromno, pa popolnem opravičeno zahtevanje vredno, da se ozirajo merodajni krogi nanj, in jaz se drznem predlagati slavnemu zboru naslednjo resolucijo:

Deželnemu odboru se naroča, da se obrne nujno do c. kr. vlade s prošnjo, da ona na novo zaveže vse davkarske urade in okrajna glavarstva, ravnati se pri vseh eksekucijah strogo po onih v varstvo in brambo davkoplačevalcev izdanih naredb in ukazov.

To je pač samo polovičen ali palijativen pomoček, ki dovolj pomagati ne more, ker država, dežela, okraj, občina toliko hočejo za svoje potrebe imeti, da je davkova moč v deželi prenapeta. Pred nekaj dnevi sem dobil v roko sestavek, iz katerega je razvidno kako so od leta 1869 narasle priklade za deželne, občinske in okrajne potrebe.

Leta 1869 so znašale deželne priklade 977.000 ali 35 % rednega davka.

Leta 1874 pa 1,634.918 gl. ali 51 % torej za 657.918 gl. več.

Leta 1869 so znašale okrajne priklade 251.275 gl. ali povprek 9 %.

Leta 1874 pa 711.235 gl. ali 22 % torej za 459.660 gl. ali 13 % več.

Občinske priklade so znašale leta 1869 359.127 gl. ali 13 %.

Leta 1874 pa 696.269 gl. ali 22 % torej za 337.142 gl. več.

Skupaj so vse te priklade znašale 1869 leta 1,587.402 gl. ali 57 %, ali leta 1874 znašajo 3,042.422 gl. ali 95 % na ordinarij davka.

Deželni davek je znesel leta 1874 užé 4,495.197 gl., od tega se nij plačalo ali je zaostalo 1,052.147 gl., torej skoraj četrti del predpisanega.

Bilo mi je tudi podučno izvedeti, kako se ta zaostali davek po deželi razdeljuje.

Zgornji Štajer je samo z 8 % zaostal v plačevanju davka, srednji Štajer z 18 do 20 %. Žalostno podobo gospodarstvenega

Listek.

Razvoj ljubezni do domovine doma in na tujem.

(Govoril A. Sterle pri slavnostni besedi, ki jo je bilo napravilo g. Jos. Stritarju na čast dunajsko društvo „Slovenija dne 4. februarja 1876.)

Gospoda moja! ako prebiramo zgodovino ono nezmotno učiteljico človeškega rodu, ter premišljamo slavna dela in požrtvovalne čine nekdanjih Grkov in Rimljanov, vriva se nam po sili misel v glavo: kaj je priganjalo posamezne, da so tako neumorno delovali za svojo domovino, za svoj rod? Kaj jih je sililo prejadrti široka viharna morja? prekoračiti visoke snegom in ledom pokrite planine? kaj jih je gnalo v ljuti boj, večkrat z obilo močnejšim sovražnikom? Kaj jim je dalo sladko zaspati na polju bojne slave, daleč od doma daleč od svojcev, da jim še zadnji trenotek nij mogel zatisniti mrklega očesa ne ljubi brat,

ne draga sestra, ne zapuščena ženka; neznani ljudje položili so mrzlo telo v tujo zemljo. Kaj jih je neki priganjalo? Morebiti to, da so sedaj zapisani v knjigo zgodovine in mi beremo njih ime in občudujemo njih dela? Mislim, da ne. Ali jih je priganjala častilakomnost in pohlep po bogatstvu, da bi si bili priborili kupe zlata in potem mirno živeli? Mislim, da gotovo tudi to nij bil vzrok njih velikih junaskih del, kdor s takimi mislimi v srcu deluje, njegovi čini so kmalu pozabljeni in če tudi tako hitro ne, vendar se ne slavé. Vsakemu je tak le prav navaden človek, ali še celo to ne, ker po zlatu hlepeče srce nij nikakor zmožno biti koristno celemu rodu. Kaj je bil toraj vzrok, ki jih je vodil po vseh potih kakor nevidna moč, kateri se človek zoperstavi ne more, ki cepi v človeškem srcu dejanja in ne miruje pred, da dozore in je potem izvrši na ta ali na drugi način? Ona velikanska moč, ki se mora pokazati na beli dan, imenuje se: Ljubezen do domovine. To je ona lju-

bezen, ki jo vsak pije užé na meterinih prsih, ki ž njim vred raste, se širi in krepi, ki jo vsak nosi v srcu, kakor izbrušen demant in mu sveti jednako žareči zvezdi na vseh potih življenja, v sreči in nesreči, žalosti in veselji.

Ta sladki čut pa, gospoda moja, kaj bi drugače rekel, kakor rodi se užé s človekom. Gotovo, da otroku je domovina le domača očetova hiša. Njegova domovina še toliko nij, kakor daleč mu seže oko. Domorodci so mu znani ljudje, vse drugo je tuje. Besede in ukazi ljubega očeta, drage matere so mu sveti; njihov prelom je nemogoč. Slučajna nepokorščina ali spozabljenost obudi grenki kes. — Mlado drevesce je, nagne se, kamor kdo hoče. Srce ima voljno ko vosek, vse utise lahko sprejema in je tudi obdrži. Kar vidi, o tem rad govori in povprašuje, kar sliši si navadno dobro zapomni. Tu je čas, da se v mladem srcu budé blagi čuti, da se mlado mišljenje nagiba takó, da se lenko lepo razvija in obrodi kedaj obilo žlahtnega sadu. Tu je čas,

propadanja pa daje spodnje Štajerska, katera je v nekaterih okrajih s 30—40 % svojega davkarskega predpisa na dolgu in ti so ostali na dolgu, če prav se je lansko leto brezobzirno za davek rubilo.

Te številke kažejo zadosti, da spodnje Štajerska v prihodnje ne bode mogla več tolicege davka plačevati, vsaj brez povzdignjenja produktivne zmožnosti ne, ker je njena davkovska moč preveč napeta bila.

Ko bi se izpadek preložil na nedirektne davke, kakor predložena resolucija finančnega odbora doseči hoče, zmanjša se vrednost poljskih pridelkov, prišli bi tedaj z dežja pod kap, ne gledé na to, da je národno-gospodarsveni uk sploh proti temu, da se konsum obdačuje ali užitni davek povišuje.

Navzoči tem gotovim resnicam in temu, da je deželni proračun z 38 % deželne priklade tak, da mu žuga stalni deficit, ne morem odobravati tega, kar g. poročevalec pravi, da se more nekoliko s pomirjenjem gledati na finančialno stanje dežele. Pač pa mislim, da je prva dolžnost deželnega zastopstva, da išče pomočkov poizvedeti, kje so uzroki gospodarsvenega propadanja in kako bi se dali ti uzroki odstraniti. S samim zmanjšanjem izdatkov v deželnem proračunu, z brisanjem nekaterih stroškov ne doseže se nobena zdatna pomoč.

Slabo stanje ima globočje uzroke.

Gospodarstveno napredovanje, katero so pred 3 leti občudovali, in kateremu so milijone in milijone davkov žrtvovali, izkazalo se je kot malik sleparstva.

Ko se je to izpoznalo, izprevida se tudi čedalje bolj, da le skupno sodelovanje vseh národov, vseh poklicanih faktorjev v Avstriji more na gospodarstvenem polji pomagati.

Ali národom, ki se bojujejo za odrešenje iz te nesreče, ustavlja se na potu tako imenovana „ustavna misel“ (der Verfassungsgedanke), sè svojo umetno narejeno sistemo skupin, sè svojimi krivičnimi volilnimi postavami, katere izražajo bolj samovoljo jedne stranke, nego pa večino avstrijskih národov. Iz tega nastaja protivje v naših gospodarstvenih zadevah, katero zadržuje vsak napredek.

Mora ki nas tlači, more se od nas

samo potem odvaliti, ako se podloga ustave na pravičnost nasloni.

To je taka resnica, ka se ne sme brez kazni dalje zanemarjati, kajti avstrijski národi ne morejo več dolgo plačevati stroškov svoje kontumacije.

Deželni zbori.

Štajerski deželni zbor.

Iz Gradca 5. aprila. [Izv. dop.]

Cesarski namestnik baron Kübeck je na konci generalne debate o deželnem proračunu odgovarjal na napade, katere je moral včeraj slišati iz ust opozicijskih govornikov. Najpred se je obrnil proti poslancu dr. Vošnjaku ter trdil, da vlada na slovenskem Štajerskem samo take uradnike, bodi si politične, bodi si sodnijske nastavlja, kateri so popolnem zmožni slovenskega jezika. (Glej Maribor. Ur.) Potem je branil sedanji vladni sistem in celo politično upravo in polemiziral proti Hermanu in knezu Lichtensteinu.

V specijalnej debati je deželni zbor privolil stroške za deželno upravo v znesku 180.673 gld. Poslanec Herman opozoruje deželni zbor, da c. kr. deželna vlada stane 190.000 gld. tedaj obe vladi skupaj 370.000 gld. Ko bi samo jedna deželna vlada bila, bi se stroški gotovo za tretjino dali znižati.

Za odgon ali šub se privolijo stroški 23.000 gld., prihodki 12.000 gld., za kvartiranje žandarmerije 24.000 gld. Poslanec Žnidaršič nasvetuje, da se naj vlada naprosi, da v okrajih, kjer je še vedno velika nevarnost za imetek in življenje, da se naj žandarmi pomnože ali ustanove nove žandarmerijske postaje.

Potrebščina za žensko prisilno delavnico v Lankovicu znaša 9.253 gld., za moško prisilno delavnico v Messendorfu 16.819 gld., pokritje za Lankovic 9.253 gld., za Messendorf 7660 gld.; potrebščina za hrano prisiljenec 20.212 gld. Deželni odbor se pooblaščuje, da se naj z vlado pogodi zaradi oddaje prisilnih delavnic v državno upravo.

Požarna straža na graškem gradu stane deželo 7.453 gld., pripraga 8.500 gld. Za ceste se privolijo sledeči zneski: podpora za okrajne ceste I. reda 60.00 gld., za poprav-

ljanje okrajnih cest I. reda in dovozninske ceste k železnicam 25.000 gld., podpora za okrajne ceste II. reda 15.000 gld., za komisije itd. 6000 gld. Reguliranje Aniže 20.140 gld., reguliranje Mure 55.6000 gld. Za reguliranje Savinje je še od prejšnjih let 10.000 gld. na razpolaganje.

Gledé ceste od Luč do Šolcpaha nasvetuje finančni odbor, naj se prošnji lučke in šolcpahske občine, ki bi rade podporo za napravo te ceste, odbili.

Dr. Dominkuš gorko priporoča prošnji ter dokaže, da bi stroški ne bili tako velikanski, kakor je izračunil deželni stavbeni urad.

Prošnji se potem izročiti deželnemu odboru v pretres.

Jugoslovansko bojišče.

Srbski listi nadaljujejo oster opomin na vlado, naj vojno začne s Turki. Stari, sicer mirni „Vidovdan“ pozivlje vlado naj se brž odloči: „ili rat ili mir, na jedno se vlada mora odvažiti, jedno mora odlučiti.“ V takej negotovosti Srbija ne more ostati. Vsa kupčija peša ali je popolno nedelavna, ker se vojna pričakuje. Tak mir bi več škodoval, nego vojska sama. „Nema Srbina, koji ne bi sve i sva žrtvovao na oltaru národoljubja, koji ne bi i poslednju paru zajedno s životom položio na oltar Srbstva.“

„Istok“ pravi, da Srbija ne more nazaj, ona mora vojno začeti. Vstajnici ne sprejmó reform, oni Srbijo opominjajo na obljubljeno spomlad, trgovci so v takej krizi, da želé vojne. „Srbija je imela interes, kriti svoje namere tako dolgo, dokler nij bila pripravljena na vojno; če denes nij pripravljena, ne bode nikoli. Vsak trenotek odlašanja in premišljevanja je pogubljiv za Srbijo in Srbstvo. Mi stojimo na razkrižji. Rešavajmo, belo ali črno, boj ali mir, časten boj za življenje ali sramen mir za — smrt.“ Tako srbski listi.

Iz Ercegnovega 5. t. m. Vojvodi Trifko Vukalović in Tomašić so došli semkaj zaradi konferenc z Rodićem, drugi vodje se pričakujejo. Veliki sneg, ki leži še, zaprečil jim je potovanje.

Iz Dubrovnika se 5. t. m. brzojavlja: Razen Peko Pavlovića sešli so se vsi vstaški

da se budi in marljivo goji ljubezen do domovine, da srcu cepijo dolžnosti do vseh ljudi, da se uči častiti in spoštovati domače šege in navade.

Delokrog v tej perijodi človeškega življenja nij ravno velik, a važen pa vendar, ker ravno v otroških in prvih letih se postavi temelj, iz katerega se potem razvija človekovo mišljenje nazoni in značaj. Prva je ta naloga in blagor roditeljem, ki so vestno izpolnili svojo dolžnost do domovine, katera potrebuje in zahteva podpore od družin, brez katerih nema obstanka; storili so pa tudi dolžnost do države, ki je močna le takrat, ko ima podložnike, ki se popolnem zavedajo svoje domovine, kajti le ljubezen do domovine jo reši, ako jej žugajo vnanje sile, ako jo sovražnik napade. Državljan z ljubeznijo do domovine v srcu ne pozna nobene nevarnosti, z veseljem prenaša vse, in ako ona zahteva, žrtvuje jej zadnjo srago krvi, daruje jej vse, da bi le lepó cvetela in napredovala.

Nij pa človeku dano vedno živeti v otročjih

letih, njihova zarja kmalu mine in dostojno število let kliče na resno delo. Deček spoznava domačo vas, se seznanja z njenimi prebivalci, znana mu je kmalu cela okolica. Po imenu vé vrhove sosednjih hribov in gora, znani so studenci in potoki, z veseljem posluša njih žuborenje in srce mu kipi v radosti, ko čuje žvrgolenje tičev skakljajočih od veje do veje. V sosednej vasi in povsodi, koder je do zdaj še bil, sliši isto govorico, ko doma, vse je tako, kakor doma. Glasno petje veselih žanjic mu je popolnem znano, ker ravno take pesni mu je pela brez številokrat stara mati; ukanje in pesni koscev v večernem hladu iz dela domov se vračajočih razlega se daleč okoli in znano mu je natanko, ker ravno tako ukajo in pojó vaški fantje. To so ljudje njegove krvi, njegovih misli, njegovega jezika, to so malo menj ko bratje; ljubi jih, ko vse tiste, ki jih pozna.

Še je na njem marsikaj otročjega in nalogo mu to odpiliti, ter izbistriti mu um prevzame šola. Začne mu po domače pripovedovati isto in ono. Uči ga mrtvih črk, da bode iz njih živa beseda,

širi mu miselni krog in govori mu o dozda še neznanem svetu. Početka je vse megleno, a kmalu se podoba izčisti.

Seznanil se je zopet z novim svetom, z ljudmi, ki bivajo daleč od njegove rojstvene hiše, daleč tam za gorami in vendar imajo iste običaje. S ponosom pripoveduje o njih, da mu nijso tuji, razume se z njimi, kakor s sosedmi. Čuti se uda velike družine in kakor sebi tako želi dobro vsem, ki mislijo in govoré, kakor on.

Takó mu tekó prva mladostna leta. Učil se je primerno svojim nežnim nenavajenim močem, videl le domače kraje, slišal le domačo govorico, skusil še skoro nič, torej tudi njegovo življenje, ako ima dovolj za vsakdanje potrebe, je prijetno, ker skrbi mu nikdar ne polnijo glave. Vesel živi, ko tica v logu, vsakemu je prijazen, ljubi vsacega, še celo onega, ki se ga mora ogibati.

To idilično življenje trpi pa le mali čas. Je tukaj in zgine ko rosa na travi. Vsakemu nij mogoče vedno ostati v očetovej hiši. Žene

glavarji v Sutorini. Mušić odšel je tudi semkaj s pismom sigurnosti vsled namestnikovega povelja z dvema oboroženima. Nikšić ne more dobiti hrane, ker ni Bokelji ni Črnogorci nežejo dati zato potrebnih stvari. V Risnu na ladiji je na tisoče žakljev moke naložene.

Iz Dvora se o bosenskem vstanku poroča 5. t. m.: Dne 3. t. m. je bojevala vstaška četa pod vodjem Dukićem Vojnovićem in Karanom proti Turkom pri Dubovnici. Drugi dan se je nadaljeval boj pri Zalini in Jasenici, katera dva kraja je branilo 2000 Turkov, a vendar zažgali so vstaši omenjena kraja. Prvi dan palo je 36, drugi pak 68 Turkov in okolo 200 je ranjenih, ter požganih 120 hiš. Vsled teh bojov raste navdušenje pri vstaših.

Iz Rajevosela 5. t. m. V Berčkom v Bosni so včeraj Turci smrtno pretepli Kosto Kojdića, Pero Mrazojevića in Petra Kolakovića. Za zadnjega nij nade, da bi živ ostal. Sodnija ne učini nič proti tacemu barbarstvu, nego posmehovajoč se, kriči: Evo vam reforme! Razdraženost je velika.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. aprila.

Izmej **deželnih** zborov bodo nekateri še preko velike noči zborovali. Za nižjeavstrijskega in galiskega je uže gotovo; nemško-češki bode baje do 12. t. m. vse končal, jednako se upa od štajerskega.

Izjava **čeških** poslancev na predsednika deželnega zbora nemškega nij znana, ker je bila konfiscirana, ker baje o ustavi ne govori tako kakor je nemškutarjem po všeči. Nemški časniki to konfiskacijo odobravajo, ne pomislivši da „hodie mihi cras tibi,“ denes nas slovanske časnike teró a pride čas tudi za nemške in pomnili bomo vašo zdanjo nemško liberalnost.

Vnanje države.

Iz **Srbije** dohajajo vesti, ki naznajo bližnjo vojno. Narod v Belgradu insultira tuje kozule in bati se je revolucije ako knez vojne kmalu ne napove. Glas je prišel, da je avstrijski konzul avstrijsko zastavo pred svojim domom snel. To je znamenje, da se bliža katastrofa. Dunajski „Tagblatt“ jo v članku o „carji Dušanu“ uže z vso resnobo naznaja.

Sodi se, da je **Rusija** svetovala Francoskej posoditi egiptovskemu kralju denarja in tako izpodrivati prevelik vpliv Angleške v orijentu. Nemški časniki tudi iz tega uže vidijo v bodočnosti zvezo Rusije s Francijo in to jim dela opravičen strah, kaj bode edenkrat

ga želja po uku, po skušnjah iz domačega dola, mikajo ga reči v daljnem svetu, o katerih je slišal ali bral. Navadno ga pa ne pelje samovolja v tujino, temuč previden oče ali skrbna mati, gotovo ne redkokrat tudi pregovor: s trebihom za kruhom. Kako teška je ločitev, kako britko slovo od staršev, bratov sester, sosedov in družih znancev! Kako tužno plava še jedenkrat oko po celem dolini. Zdi se mu, da ko bi bilo mogoče, pritisnil bi ves kraj na srce, ker ljubi ga neizrecno; prirašeno mu je srce nanj in krvavi, ko se mora ločiti. Debela solza zdrči po zarudelem obrazu, ko se mu skrije domača vas.

Srečen dečko! njegova domovina je bila do sedaj le domovje, a ljubi jo, ko najdražje na svetu. Da bi pač varoval ta biser, ter ga prinese še bolj leskečega nazaj, da pozneje tembolj ljubi svojo domovino, ko zvé, kolika je in v onej meri, ko se olika in pomnoži svoje zmožnosti.

(Konec prih.)

z njihovo sedaj tako ošabno in druge sosedne národe prezirajočo nemško mogotnostjo. Nam Slovanom pak morejo vse take prikazni biti v tolažbo za britko sedanost in v izpodbujo v teškej borbi, ki jo imamo proti germanizmu.

V **angleškej** zbornici je stavljen poslanec Tomaž Chambers resolucijo, naj se preiskuje število, rast, značaj in zakoniti položaj klosterških zavodov. Mora se hiteti, dejal je, sicer bo slabo. V zadnjih letih je število kloštrov na 99 naraslo, konvetov 299.

Bismarck je v pruskej zbornici ob priliki zadnjega posvetovanja omenjal oni čas, ko je bil v hudem protivju z večino (l. 1862 do 1865) ter velikodušno poslanca rekla, da je svoje tedanje sovraštvo uže pozabil in želel naj se namesto protivništva podtakne (substituira) obojestranska ljubezen do domovine.

Dopisi.

Iz Črnega vrha 3. aprila [Izv. dopis.] Uže najstarejši očaki tukajšnjega kraja ne pomnijo tako hude in dolge zime, — toliko maso bele materije, kakor smo jo imeli baš letos. Ako je pa vse istina, da se trudna zemlja pod teško sneženo odejo odpočije in ojači, da rahleja in rodovitnejša postane, — pričakujemo za naprej dobre letine; ali vsaj nadejamo se kaj boljšega, kakor smo do zdaj imeli. Upanje nadeja je vsegda najzvestejši človekov prijatelj. Akopram ga šestokrat britko vara; nanj opira, nadejoč se boljših vremen. Tako zlato upanje goljufa vendar še vedno posameznega kakor i vse skupaj. Evo vam našega siromašnega v dolgovi tavajočega kmetovalca! leto za letom se nadeja zmanjšanja davkov, kojih uže zmagati ne more, a navzlic temu so davki vedno večji in priklade se množe. Evo vam našega slovenskega národa! kako mu oholi tujinec upanje podira. —

Lansko leto je bila 8. januarja ona glasovita volitev v trgovinsko zbornico Kranjsko. Pri tej priliki naj mi bode dovoljeno naše lanske osleparjene volilce po deželi vprašati: Nadejoči da, ako boste nemškutarje volili, znižal se vam bode patent; — povedite nam odkritosrčno, za koliko se vam je patent lansko leto znižal. Pa vendar ne za polovico ka-li?

Pred mesecem dni pride neka žena iz daljne vasi, slučajno k meni in me prosi naj jej prečitam „šrifto“, ki jo je dobila od c. kr. sodnije Idriške. Nemška je, in v celem naši vasi nij človeka, da bi znal to „špraho“; morda pa je uže vse zamujeno? pravi skrbna ženska. Revica se mi je v srce usmilila, zbog tega ker je prišla v najhujšem mrazu in snegu dve uri daleč nalašč sem v Črni vrh, da poizve v zapopadku one nemške „šrifte.“ Da nijsem žene v njenih nujnih poslih zadrževal, povem naravnost, da ne znam nemško, da jej torej v tej okolnosti, pri najboljši volji ne merem pomagati. E, prijatelj! vsaj ste hojevali nekaj zim tja doli v Slavonijo, — gotovo znate nemško. Ko jej končno izvestim, da sem se v Slavoniji in na Hrvatskem dobro hrvatsko naučil, in da nijsem tamo ne jedne besede nemške slišal, žalostno odide revica iskaje si družega tolmača nemške „šrifte.“ Paragraf 19! ti si pač samo za triumfalno parado na mrtvem papirji.

Jedva sem se prvega slučajja osvobodil, uže mi sledi drugi za petami. Bližnji prijatelj podaja mi nemško napisani: „Zahlungsauftrag“ na drugej strani pa slovenske rubrike z napisom: „Plačilni nalog.“ Zakaj so nemške rubrike popisane, slovenske pa prazne?

Iz Rodika 4. aprila. [Izv. dopis.] (Pogozdovanje Krasa.) Leta 1872, ko je bila v Rodiku huda letina, dovolila je visoka vlada

občini 500 gld. in goriški deželni zbor 300 gld. za to, — da bi občina kako planjavo Krasa, kakoršnih zemljišč ima dosta, — pogozdila.

Kot vodja teh del bil sem jaz odločen in tako sem s tem denarjem uže spomladi l. 1872 planjavo 23 oralov, nad malo vasico Kozina, imenovana „Vides“ pogozdil z dveletnimi črnimi borovci, jeseni in jelšami.

V mojo radost je to nasajenje dobro poganjalo in sicer tako, da mi je bilo treba l. 1873 samo neko malo zboljšanje preskrbeti, namreč: posamezne drevesca nadomestiti zopet z novimi svežnimi drevesci.

Komu pak je mogoče popisati, moje začudenje, ko sem sedaj v onem kraju zaukazal izkopati nove luknje ter prilično videl nade in upanja polne črne borovce ipuljene ali odrezane iz gredic, na tleh ležati in teh več kot 15.000 komadov.

Ker je pa ograda vsled odloka slav. c. kr. okrajnega glavarstva Sežanskega pripoznana kot varstveni gozd, ter ovčjo pašo in vsako drugo rabljenje ostro prepovedalo, gotovo je lepa trava kacega ovčarja bodla v oči. Razume se, da je to malovredno delo učinil kak kratkovidni zanikrnež.

Tako tedaj napreduje pogozdovanje Krasa na Notranjskem. Z velikim trudom — čez več let in z velikimi denarnimi žrtvami ustvarja se mal gozdič, katerega uniči kak nečlovek v malih urah. To vse pak se godi le zaradi ovčje paše. Jaz sem trdno prepričan, da dokler ne bodemo ovce na Notranjskem pregnali bode ostal Kras vedno še Kras in nikakor ne moremo računati na pogozdovanje.

Anton Rozehnal,

c. k. gozdar.

Iz Gradca 4. aprila [Izv. dopis.] Bili so časi, ko je zavzimala „Slov. Beseda“ jedno najbolj čislanih mest mej graškimi društvi različnih národnosti. Ali bili so časi! — ker „Slov. Beseda“ ne obstoji več. Pokopal jo je izredni občni zbor 1. t. m.

Predno izpregovorim kaj o tem zboru in njegovih sklepih, dovoljujem si opomeniti, da „Slov. Beseda“ nij razpala radi sovražnosti graških Nemcev, oni so jo celo čislali; dokaz temu so v prejšnjih časih od mnogo Nemcev obiskovane veselice, — razpala je le nekoliko zavoljo malomarnosti tukajšnjih Slovanov, najbolj pa zavoljo spletka in razdražljivega vedenja nekatereih udov. Sedaj so intrigirali zoper druga slov. društva v Gradcu, sedaj mej udi lastnega društva razdražbe napravljali. Nasledek je bil: da so izstopili stari udje, in novi nijso hoteli pristopiti k „Slov. Besedi“. Tako je padel list za listom, in nazadnje je ostalo samo 24 udov pri društvu, ki jih je nekdanj šteló okolo 200. „Slov. Beseda“ bi ne bila nikoli tako daleč prišla, da bi se sama morala razpustiti, da so bili nekateri udje bolj delavni in menj jezični, ker novi udje so se vedno oglašali, če prav ne na stotine; ali naši čudni domoljubi, udje, včasih celo odborniki so jim vedno odgovarjali: „kaj bi se vpisavali saj „Beseda“ tako kmalu razpade! škoda za denar itd.“ Pri občnih zbiorih pa so dve leti zaporedoma farizejsko dokazovali, da „Slov. Beseda“ obstati ne more, ker stari udje izstopajo, novih pa neče nobeden pristopiti. Na tak način se ve da nobeno društvo izhajati ne more. Čudno je, da se je moralo pri zadnjem občnem zboru trikrat glasovati, predno se je dobilo zadostno število glasov za razpad društva. Menda nij bilo vsem znano to krtovsko dejanje!

Da pridem k zadnjem občnem zboru. Na dnevnem redu je bilo: 1. poročilo tajnikovo in blagajnikovo; 2. poročilo o v občnem zboru 30. dec. 1875 l. sklenjenej razprodaji pohištva in knjižnice; 3. razgovor o razpadu društva. — Prva točka nij bila baš dolga, ker o 24 udih se ne more veliko poročati. Samo to se je konstatiralo, da zadnje tri mesece nij imela „Slov. Beseda“ ne predsednika, ne podpredsednika, in ne pravilno konstituiranega odbora, ter da ostali odborniki nijso za potrebno spoznali, to čudno prikazen udom naznaniti in nov zbor sklicati. Gospod L. je bil vse — factotum kakor je sam rekel.

Druga točka: poročilo o razprodaji je bila še bolj zanimiva. Tu se je zvedelo, da je do malega bilo uže vse še pred občnim zborom razprodano, knjige, papir, podobe, mize, stoli i dr. in da se imajo udje samo naključju zahvaliti, da so se poslednjikrat pri občnem zboru imeli še kam vnesti; ker ko bi se bil pred kupec našel za poslednje stole, bi bili morali po turško na tleh sedeti. Kako se je pohištvo prodajalo, — tega ne vem.

Samo o knjigarni vem, da se je bolj kot na pol zastonj skriptorju na Joaneumu g. J. prodala. „Slov. Beseda“ je imela nad 650 knjig in za vse je dal g. J. 80 gl. beri: osem deset gld.! Pa bile so knjige, ki bi jih moral v „starej krami“ po 30 kr. do 5 in 6 gld. plačati. Res je, da nij bilo kupca, ali zakaj ga nij bilo? Zato, ker se nij naznanilo nikjer, in se je kar tako pod roko nekako naredilo. G. J. je sicer neki obljubil, da knjigarna ostane vkup in da jo je pripravljen kacemu slov. društvu v Gradci za enak znesek prodati, če se pa nobeno slov. društvo ne bo za to brigalo, jo bo prodal Joaneu, kjer bo vsacemu pristopna. Ali vprašanje nastane, zakaj nij odbor stopil v dogovor s tukajšnjimi slovanskimi društvi zavoljo knjigarne, postavim s „Triglavo“? Namen ima to društvo ravno tist: izobraževati in zabavati kakor „Slov. Beseda“. Po pravilih „Besede“ ima tako slov. društvo v Gradci najprvo pravico do premoženja razpuščene „Slov. Besede“. Tedaj bi bili morali „Triglavu“ vsaj naznaniti. Tega pa nijso storili.

Ker govorim ravno o „Triglavu“, naj povem, da se dela na to, kako bi se v „Čitalnico“ spremenil. V kratkem se bode kaj več slišalo. Svarim pa odbor pred napakami, v koje je „Slov. Beseda“ zabredla, ako hoče, da bode „Čitalnica“ imela obstanek!

Domače stvari.

— (V včerajšnjem deželnem zboru kranjskem) je bila burna seja. Vestenek je napadel prav nerodno in v jako slabem ne-logičnem prvem svojem govoru narodno stranko. Za njim je pritrknil Apfaltrern in Dežman. Odgovarjala sta dr. Zarnik in Grasselli. Več jutri.

— (Zakrament sv. birme) bode delil ljubljanski škof: od 21. do 29. aprila v Vipavske dekaniji v večjem delu kuracij, vse pa bode obiskal. Meseca majnika bode škofijsko obiskavanje po vseh duhovnijah ljubljanske dekanije v okolici, samo sv. Katarina, Preska in Sora pridejo pozneje to leto, Golo pa drugo leto na vrsto; meseca rožnika bode obiskal Dol, št.-Heleno, Ihan, Dob, Mengeš, Preserje, Borovnico, Turjak in Škocijan pri Turjaku; — meseca mal. srpana vse duhovnije Kočevske in meseca kimovca vse iz Met-

liške dekanije. Dotični dnevi se bodo pozneje naznanili.

Razne vesti.

*(Kardinal nadškof solnograški Maksimilijan pl. Tarnoczy) je 4. t. m. ob 4. po polu dne po dolgej bolezni umrl. Dežela tirolska je samo jeden dan imela veselje videti iz svoje sredine dva kardinala. Papež je namreč 3. t. m. v konsistoriju tirolskemu patru jezuitov Francelinu dal naslov kardinala ter mu ta dan zaprl usta (to je navadna ceremonija pri imenovanju kardinalov), a dan slednjeje je smrt starejšemu kardinalu tirolskemu zaprla usta za — vselej. Tarnoczy nosil je naslov: primasa Nemčije; imenovali so ga najparlamentaričnejšega moža v Avstriji, ker je imel tri virilne glasove v raznih parlamentarnih zborih i sicer v avstriskej gosposdkej zbornici, v solnograškem i tirolskem deželnem zboru. 17. marca pretekto je 25 let, odkar je bil imenovan nadškofom solnograškim. Bil je 24. oktobra 1807 v Svacu v Tirolih rojen. — Umrl je tudi škof v Kašavi, Perger.

*(Samomori.) Zopet se je imeniten mož — kakor so ga zvali — na Dunaji usmrtil. Sigmund Lanzer, cesarski svetovalec, 7 let udunajske trgovinske zbornice, ud trgovinskega soda, cenzor prve avstrijske hranilnice, okrajni odbornik v Leopoldovem predmestju itd. se je 4. aprila v svojej pisarni obesil. Strah i sramota konkurza privela sta ga k temu samomorilnemu činu. — Tudi v Stuttgartu se je ustrelil načelnik Fr. Cotta knjigozaložbe.

*(Turško uboštvo.) Iz Carigrada piše Mr. Gallenga zastopnik „Times“ sledeče o pomanjkanju denarjev na Sultanovem dvoru: Dvorni pošiljatelji nijso dobili uže dolgo časa plačanih svojih računov, ter žugajo, da bodo vse pošiljate ustavili. Sestre Sultanove so vsled ne plačane svoje apanaže popolnem na beraške palici, ter se žive le z dologovi, katere delajo pri svojih prijateljih in znanih; celo pri svojih poslih prosijo na posodbo. 500 Krupovi kanonov ne morejo rabiti, ker nemajo denarjev, da bi si municije preskrbeli. Končno nijso uradniki in vojaki uže mnogo mesecev nikake plače dobili.

*(Strašno pokončevalno društvo.) Tedanji italijanski topničarski general Rosset v Fonderia reale konstruiral je neko strelivo za svoj top. 2000 funtov teški projekt iz vlitenga jekla meri znotraj 88 kubik-decimetров ter se more nabiti s 176 funti dinamita in je potem zmožen največjo oklopno fregato, največji in najdebelejši zid trdnjav v pol minuti z jednim samim strelom popolnem raznesti.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

iz Londona.

30 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenca in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofneje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872. Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutnicnih bolečinah, in sicer tako, da sam od dne do dne vidno gnil, in to zaprešilo je dolgo časa moje študije. Cui sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam

vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripem ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsed neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celém životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanju v prsih.

Št. 65.715. Gospodični de Montlonis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, ko pri zdravilih.

3 piehasti pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563.